

Rigsdagen kan være bekendt at ville have et saadant Lovforslag til at udgaae, som Befolkningen i Almindelighed ikke kan hitte Rede i. Nu er det jo Tilfældet, at der ved disse Veilove skal skee en Hovedforandring, og at denne skal være endelig; men naar man staaer paa et saadant Tidspunkt, er det dog ogsaa nødvendigt, at den Lov, der skal foretage denne Hoved- og endelige Forandring, bliver saaledes, at den almindelige Befolkning, Borger og Bønde, kan tage den i Haanden, læse den og selv forstaae den. Hvorfor holder Folket Repræsentanter til at sidde her og varetage dets Anliggender? Hvorfor koster det paa dem og paa Administrationen, naar det ikke kan faae det Udbytte deraf, at det kan slippe for Ulemper med Hensyn til Lovene? Der er desuden en anden Betragtning, som staaer i Forbindelse hermed. I Lovforslaget om de communale Anliggender hed det, at naar Forstanderskabet kom til at begaae noget Ulovligt, hvorved det paadrog Communebeboerne Udgifter, som de ellers kunde have været frie for, da skulde det drages til Ansvar og mulcteres; men skal dette gjælde, saa maa man ogsaa sige: Vi give Eder de Regler, hvorefter I skulle handle, saa klare og tydelige, at I ikke, Eder selv uafvidende, kunne begaae noget Ulovligt; dette gjøre vi imidlertid ikke ved disse Veilove. Forstanderskabet kan mange Gange, trods dets bedste Villie, komme til at spørge: Hvad er det Rette og hvad ikke, og desuagtet vil man kræve det til Regnskab og til Strafansvar, hvis det ikke træffer det Rette, det, som man erklærer for meget vanskeligt og besværligt at staffe tilstede, og som selv de Allerkyndigste, der sætte sig ind i Sagen, kunne tage fejl af . . .

Formanden: Jeg skulde dog henstille til det ærede Medlem, om han ikke ved nærmere Overveielse vil finde, at disse Betragtninger ligge noget borte fra det foreliggende Lovudkast. Det kan vist være meget nyttigt, at de fremkomme; men forsaavidt det ærede Medlem knytter dem særligt til Veiloven, forekommer

det mig rigtignok, at de nærmest maatte have hørt til den mere almindelige Lov og ikke til denne, som ikke videre gaaer ud paa at hæve visse enkelte eller flere ældre Love. Jeg tror, at det vil føre Forhandlingen for vidt, dersom det Spør, hvori det ærede Medlem nu har ført den ind, skulde blive forfulgt af andre ærede Medlemmer.

Berg: Jeg er gaaet ud fra Begyndelsen af § 2, og den giver mig Ret til at antage, at vi ved at bestemme, at Hovedlandeveiene ikke skulle overleveres Amtet i den Stand, hvori de forefindes, men skulle sættes i en anden Stand, nødvendigviis ved en Ændring deri komme til at udsætte Tidspunktet for den anden Lovs Ikrafttræden, og at derfor de to Love hænge saa upie sammen, at hele Spørgsmaalet om det Formelle berettiget kan inddrages.

Formanden: Jeg har ogsaa kun villet henstille til det ærede Medlems egen Takt at begrænse saadanne almindelige Betragtninger; thi det ærede Medlem erkjender vist, at fordi der kan være Føle til at berøre eller henvise til visse almindelige Betragtninger, derfor er der ikke Anledning til at gaae i Detail, eller ind paa en nærmere Undersøgelse af saadanne almindelige Betragtninger.

Berg: Jeg vilde have sagt, forinden den ærede Formand sidst afbrød mig, at jeg med Fornøielse skal erkjende, at den høitærede Formand kan have havt Anledning til at udtale sig som steet er; thi jeg indrømmer, at disse Bemærkninger kunde have været ligesaavel paa deres Plads ved den anden Sags Behandling; men da denne Behandling fortsattes meget længe, antog jeg netop, at man meest passende kunde udsætte disse Bemærkninger til denne Sags Behandling, da jeg ikke antager, at den vil trække saa langt ud. Søvrigt har jeg sagt, hvad jeg ønskede at sige; jeg har udtalt mig om Realiteten af Sagen omtrent i samme Retning som det ærede Medlem for Ringkjøbing